

BESLUT

2020-02-03

Dnr: 19/02030

SAKEN

Nyheter i P4 Västernorrland, 2019-03-22, kl. 6.30, 2019-03-29, kl. 7.30, 2019-04-04, kl. 6.30 och 08.10, 2019-04-18, kl. 6.30, 2019-04-24, kl. 12.30 och 2019-06-13, kl. 6.30, inslag om granskning av ett kommunalt bolag i Sundsvall; fråga om opartiskhet och saklighet samt beriktigande

BESLUT

Inslagen den 4 april kl. 6.30 och 8.10 strider mot kravet på saklighet. SR har inte heller följt bestämmelsen om beriktigande.

Övriga inslag frias. De strider inte mot kraven på opartiskhet och saklighet.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Radio AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGEN

Inslagen var en granskning av ett kommunalägt bolag med uppgift att utveckla näringslivet och öka besöksnäringen i Sundsvall.

Inslaget den 22 mars 2019, kl. 6.30

Inslaget inleddes med att en reporter sa följande.

Ja, lunch på stan och konferenspaket för flera tusen kronor bara några hundra meter från kontoret. Det handlar om [bolag] som de senaste två åren har ätit upp ungefär en halv miljon kronor. Och ibland så handlar det ju om representation med gäster, men [bolagets] ledning lägger lika gärna pengarna på sig själva.

Bolagets vd sa följande.

Det kan ju tyckas så, det, och det förstår jag att man, att man tycker, för det är mycket pengar när man lägger ihop allting. Men samtidigt har ju vi också besöksnäring, vi ska vara ute, vi ska liksom gynna andra företag och det försöker vi verkligen.

Reportern sa bland annat följande.

Uppdraget är att skapa arbetstillfällen i Sundsvall, då kan det krävas att man representerar och bjuder tänkbara investerare på en lunch eller middag. Men när P4 Västernorrland granskar kvitton från bolagets representation ser vi att det inte krävs några gäster för att [bolagets] ledning ska låta bolaget ta kostnaden. I maj förra året tog affärsområdeschefen för näringsliv [namn] med sig fyra anställda [...] för en intern konferens med trerättersmiddag och övernattnig. Kostnaden slutade på 2 400 kr per person, inklusive moms och lokalhyra.

Vd:n hördes säga att priset var det bästa hon kunnat hitta och att de anställda inte hade fått ut samma sak av dagarna om de varit i bolagets egna lokaler. Sedan sa reportern följande.

Vid ett annat tillfälle hyrde ledningsgruppen in sig på [hotell] tillsammans med styrelsen. Där köpte de ett konferenspaket med lunch, fika och lokalhyra för flera tusen kronor istället för att mötas på kontoret.

Vd:n sa att ledningsgruppen ofta blev störd när de använde bolagets egna konferensrum.

Inslaget den 29 mars 2019, kl. 7.30

Inslaget påannonserades av en nyhetsuppläsare som följande.

När affärsplanen skulle presenteras för personalen så betalade [bolag] en konsult 99 000 kronor plus moms, det för att jobba med en kritiserad personlighetsanalys och workshops under två dagar.

Därefter sa en reporter bland annat följande.

I februari i år åkte hela personalen från [bolag], ett tjugotal personer, till [ort] i två dagar. Totalkostnaden landade på drygt 160 000 kronor plus moms. Syftet med resan var att under två dagar presentera den nya affärsplanen för personalen och ha olika övningar kring värderingar och kring kommunens värdeord. Med på resan var en konsult från Stockholm. Hon fakturerade 99 000 kronor plus moms för sin medverkan, som bland annat bestod av flera timmars arbete med en omtvistad personlighetsanalys [...]. På konsultens faktura står det affärsplanering, men under båda dagarna ägnades timmar åt den ovetenskapliga teorin om röda, gula, gröna och blå människor. Konsultuppgiftet har inte upphandlats, men konsulten säger sig ha lämnat in en offert. Men när P4 Västernorrland ber att få se offerten så går den inte att hitta. Fakturan är dessutom utställd nästan två månader innan konsulten utförde sitt uppdrag. P4 Västernorrland har upprepade gånger sökt [bolagets] vd [personnamn] för att få svar på frågor kring resan. Men hon har inte svarat på våra kontaktförsök, trots att hon inte har belagts med munkavle under tiden hon är arbetsbefriad.

Reportern sa även att en av bolagets chefer tidigare arbetat många år med den konsult som anlåtats. Sedan spelades en sekvens med den aktuella chefen upp där hon sa att hon inte hade tid att svara på frågor.

Inslagen den 4 april 2019, kl. 6.30 och 8.10

Sändningen kl. 6.30 inleddes med att en nyhetsuppläsare sa följande.

I förra veckan så berättade vi om hur [bolag] åkte till [ort] för 160 000 kronor, en resa som hade ett enda syfte, att presentera bolagets nya affärsplan och få med sig personalen på noterna. Men resan kan ha varit illojal mot bolagets ägare och kan i värsta fall leda till skadestånd.

En professor i bolags- och börsrätt sa bland annat följande.

Om man drar iväg personalen till någon form av verksamhet och, och den där blir dyr, och man [...] har ett arbete som strider mot, mot bolagsordning och ägardirektiv, då, teoretiskt sett så skulle ju det vara en skada för bolaget då.

Följande sades därefter.

(Speaker) – Varje år arrangerar [bolag] evenemang för miljoner, trots att man egentligen inte ska. Av bolagsordningen framgår nämligen tydligt att man istället ska främja evenemangsnäringsen i Sundsvall. Enligt källor med insyn i [bolagets] arbete har bolagsledningen varit missnöjda med det här och skrivit en egen affärsplan. Av affärsplanen framgår både att man identifierar sig som anordnare av events, men man beskriver också relationen med ägaren kommunen som "vi" och "dem". Affärsplanen godkändes i januari av styrelsen och presenterades för personalen under resan till [ort]. Men både resan och arbetet med affärsplanen kan ha varit illojala handlingar mot ägarna.

Efter det sa professorn att allt som strider mot bolagsordningen och leder till onödiga kostnader kan medföra skadeståndsansvar. Nyhetsuppläsaren sa att P4 Västernorrland sökt bolagets ledning och styrelseordförande men att ledningen avböjt att kommentera och att ordföranden inte gått att nå.

Sändningen kl. 8.10 var likalydande med skillnaden att en speakerröst sa att bolaget arrangerat bland annat SM-veckan och Nationaldagen.

Inslaget den 18 april 2019, kl. 6.30

Inslaget påannonserades av en nyhetsuppläsare som följer.

Osund konkurrens, brist på kontroll och risk för mutor. Det är orsaken till att det finns lagar och regler för hur kommunala bolag får upphandla. Men på [bolag] i Sundsvall, där har man handlat för flera miljoner och det är helt utanför regelverket.

Efter det sa en reporter bland annat följande.

De senaste två åren har [bolag] i Sundsvall köpt varor och tjänster för minst fem miljoner kronor om året av leverantörer som inte har upphandlats enligt reglerna. I många fall saknas helt avtal. [...] Bland leverantörerna finns flera exempel på när stora summor betalats ut utan att det funnits ett avtal.

Reportern sa bland annat att en konsult som årligen projektleder ett av bolagets evenemang fått 825 000 kronor de senaste två åren men att redaktionen endast fått ett avtal från 2014 och en offert från året innan när de bett om dokumentation.

En professor i förvaltningsrätt vid Uppsala universitet sa att upphandlingsregler kan vara otydliga men att man inte får göra som bolaget gjort. Han sa också att det inte är straffbart att upphandla utan avtal men att det är ett märkligt sätt att bedriva verksamhet på. Han sa även att det är vd:n som ansvarar för att ett företag följer regelverket.

Nyhetsuppläsaren sa sedan att P4 Västernorrland försökt nå bolagets vd.

Inslaget den 24 april 2019, kl. 12.30

I inslaget sa en nyhetsuppläsare följande.

Och vi ska avsluta med en rättelse. P4 Västernorrland har tidigare berättat om hur [bolag] arrangerar evenemang för miljoner. [...] i inslaget nämndes SM-veckan och nationaldagsfirandet, men just dessa exempel arrangerades på uppdrag från kommunfullmäktige och är inte [bolagets] egna initiativ.

Inslaget den 13 juni 2019, kl. 6.30

Inslaget handlade om att några av de arbetsbefriade cheferna som omnämnts i tidigare inslag skulle återgå till sina jobb och att detta skapade oro bland medarbetare som visseblåst om bland annat kränkande särbehandling på arbetsplatsen. Följande uttalande från en visseblåsare lästes upp.

Det känns som ett slag i magen, överkligt. Som ett svek mot alla som stått upp för rätt och fel. Och nu kommer alla som vågat prata att straffas.

Reportern sa även att rädslan för repressalier bland de som visseblåst var påtaglig. Bolagets styrelseordförande sa sedan att styrelsen skulle anlita professionell hjälp för att hantera oron. Reportern sa att cheferna åter satts i arbete eftersom att de brister som uppstått varit bolagets vd:s ansvar samt då någon kränkande särbehandling inte gått att bevisa. Ytterligare ett uttalande från en visseblåsare lästes upp och lød enligt följande.

Det som framför allt har fått mig att prata är hur man hanterar skattemedel, att man struntar i upphandlingen och anlitar kompisar, inte bryr sig om de lagar och riktlinjer som reglerar verksamheten överhuvudtaget.

Reportern sa bland annat att vd:n och cheferna tidigare varit arbetsbefriade sedan den 25 mars.

ANMÄLAN

Det aktuella bolaget har anmält ett flertal inslag som publicerats på Sveriges Radio AB:s (SR) webbplats. Granskningsnämnden har mot bakgrund av anmälan granskat de inslag som framgår under rubriken "Saken".

Bolaget anser på närmare anförda grunder följande.

Inslaget den 22 mars 2019, kl. 6.30

Formuleringarna ”de senaste åren har [bolag] ätit upp en halv miljon kronor” och ”ledningen lägger lika gärna pengar på sig själva” fick det att framstå som att den interna och externa representationen låg på ungefär samma nivå när fördelningen i verkligheten ligger på 16 respektive 84 procent. Nästan hälften av den totala interna kostnaden är för bolagets företagarfrukostar som blivit den viktigaste nätverksarenan för Sundsvalls näringsliv.

Uttalandet om att ledningsgruppen köpt ett konferenspaket istället för att mötas på kontoret var svepande och missvisande då styrelsen och ledningsgruppen endast hyrt konferenslokaler vid ett fåtal tillfällen. Alla bolagets styrelsemöten har skett i deras konferensrum. ”Flera tusen kronor” betydde i verkligheten 297 kronor per person för 12 deltagare, vilket är en normal kostnad för ett konferenspaket.

Den lunchkonferens som genomfördes i maj 2018 framställdes som extravagant och kostnaden per person ”kryddades” från 1 900 till 2 400 kronor genom att reportern la på momsen vilket bolaget i själva verket får dra av.

Inslaget den 29 mars 2019, kl. 7.30

Inslaget inleddes med att reportern sa att bolaget lagt 99 000 spänn på personlighetsanalys och workshop i två halvdagar. I själva verket var detta kostnaden för både konferensen år 2019 och två workshops som styrelsen och styrelsegruppen haft år 2018. Att reportern bakade in hela konsultkostnaden fick det att framstå som att den bara gällde konferensen.

Reporterns påstående om att bolaget vid samma konferens betalat för ”en ovetenskaplig personlighetsanalys” var felaktig eftersom det inte gjordes någon personlighetsanalys. Däremot berättade en konsult grundligt om analysmetoden och lät personalen resonera utifrån denna. Även om reportern avfärdade analysmetoden som ovetenskaplig så är den mycket vanligt förekommande vid just så kallad team-buildning. Anledningen till att arvodet till konsulten betalades ut ”nästan två månader innan hon utförde sitt uppdrag” berodde på att det var då som de första delarna i processen genomfördes.

Reportern insinuerade vänskapskorruption vid valet av konsult. När hela eller delar av bolaget behöver genomföra någon typ av seminarium så vänder de sig i regel till en ny processledare. Den här gången fick de tips om den aktuella konsulten av en av bolagets affärsområdeschefer.

Eftersom bolagets tre chefer var arbetsbefriade vid tiden för inslaget så kunde och ville dessa inte medverka. Det var därför ett exempel på skenbar objektivitet att från reporterns sida säga att man sökt vd:n men att hon inte velat svara på frågor trots att hon inte var förhindrad att göra det som arbetsbefriad.

Inslaget den 4 april 2019, kl. 6.30 och 8.10

I inslaget hävdade reportern att bolaget varje år arrangerar evenemang för miljoner och att det stred mot bolagets ägardirektiv. SM-veckan och Nationaldagsfirandet nämndes som exempel på arrangemang som bolaget själva arrangerat i strid med kommunfullmäktiges intentioner. Bolaget gör dock inte sina egna arrangemang utan agerar utifrån uppdrag från kommunstyrelse, kommunfullmäktige och dess presidiekonferens. När det gäller exemplen ovan finns tydliga direktiv och protokoll på att man endast agerade på uppdrag ifrån kommunstyrelsen. Trots detta fick en professor i bolags- och börsrätt säga att bolaget kunde ha brutit mot bolagsordningen och dessutom gjort sig skyldiga till trolöshet, vilket är ett allvarligt brott. Ovanstående påtalades för program-chefen på Sveriges Radio AB (SR) som sände en rättelse den 24 april 2019.

Inslaget den 18 april 2019, kl. 6.30

I inslaget påstods att bolaget köpt varor och tjänster för fem miljoner kronor per år av leverantörer som inte var upphandlade enligt reglerna och att det i många fall helt saknats avtal. Formuleringen och hela inslaget backades upp av en professor i förvaltningsrätt som lät påskina att bolaget gjort fel för fem miljoner kronor per år, vilket inte stämmer. Sundsvall kommuns avdelning för avtalstrohet på koncernstaben gjorde hösten 2018 en grundlig genomlysning av samtliga av bolagets affärer från juli 2017 till och med juni 2018 (sammanlagt 316 leverantörer). De bedömde att bolaget hanterar sina avtal och upphandlingar relativt bra (80-procentig avtalstrohet). De bedömde även att det finns flera exempel där bolaget behöver bli bättre på upphandlingar och avtal men att de allra flesta avsteg kan motiveras. Reportern summerade i inslaget samtliga leverantörer inklusive de där inga upphandlingar och avtal behövs. Några exempel på sådana är ekonomiska avtal med andra kommuner, kostnader för polistillstånd, medlemsavgifter, betalningar till andra kommunala bolag och förvaltningar samt en stor mängd enstaka småinköp. Inslaget i sin helhet var därför partiskt och vilseledande.

Inslaget den 24 april 2019, kl. 12.30

Rättelsen upprepade ännu en gång samma grova sakfel som i inslaget den 4 april 2019, nämligen att bolaget arrangerat evenemang för miljoner, något som inte gjorts.

Inslaget den 13 juni 2019, kl. 6.30

De som refererades till som visselblåsare har haft en ”öppen kanal” in till P4 Västernorrlands reporter och har fått uttala sig anonymt vid flera tillfällen kring påstådda missförhållanden på bolaget. I inslaget fick visselblåsarna återigen uttala sig kring missförhållandena trots att två av cheferna hade friats från alla anklagelser efter den grundliga utredningen. Medarbetarnas påståenden fick stå oemotsagda och varken de två cheferna eller vd:n kontaktades för kommentarer. Ingen annan medarbetare fick möjlighet att ge sin version efter det att cheferna friats. Bolagets kommunikationsansvarige erbjöd sig att vara med i

direktsändning i inslaget för att ge bolagets bild av situationen men fick inte för reportern och redaktionen.

En oberoende utredning presenterade en första rapport som frikände bolagets två affärsområdeschefer fullt ut. De välkomnades tillbaka till sina tjänster från och med den 10 juni 2019. Endast ett par korta citat från de intervjuer som cheferna ställde upp på innan de arbetsbefriades användes i inslagen.

Rapporteringen kring bolaget har i lokal media nästan uteslutande handlat om kommunens hantering av hela visselblåsarärendet – ett perspektiv som saknats i P4 Västernorrlands rapportering.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SR anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och bestämmelsen om beriktigande och anför följande.

Efter att P4 Västernorrland fått tips från flera håll gällande det aktuella bolaget inleddes under våren 2019 en granskning. Bolaget är ett kommunalt helägt bolag med uppdrag att utveckla näringslivet och besöksnäringen i Sundsvall. Styrelsen är politiskt tillsatt och det är kommunen som genom sitt ägardirektiv, beslutat i kommunfullmäktige, gett bolaget dess uppdrag. Förhållanden vid bolaget har därmed ett stort allmänintresse.

Det som granskades var dels arbetsmiljö där vissa upplevde såväl tystnadskultur som kränkande särbehandling, dels om reglementet följdes vad gäller upphandlingar och avtal med leverantörer. Det handlade också om bolagets uppdrag, något kommunen utredde under tiden som bolaget arbetade med framtagande av en affärsplan.

Det första inslaget publicerades fredagen den 22 mars. Påföljande måndag, den 25 mars, arbetsbefriades ledningsgruppen bestående av vd och två ytterligare chefer vid bolaget. Åtgärden gjordes enligt kommunledningen för att kunna göra en utredning om misstänkta missförhållanden som uppmärksammats genom kommunens visselblåsarfunktion.

Inför varje inslag gavs företrädare för bolaget möjlighet att bemöta uppgifterna. Vd och marknadschefen medverkade i det första av de anmälda inslagen och gav förklaringar och bemötte P4 Västernorrlands frågor. Efter arbetsbefrielsen den 25 mars 2019 gick det inte längre att nå cheferna och P4 Västernorrland hänvisades då till bolagets styrelseordförande och senare till tillförordnad vd. Inför inslagen den 28 mars 2019 och 18 april 2019 hänvisade dessa i sin tur till den arbetsbefriade vd:n som därför kontaktades.

Bolagets kommunikationsansvarige ville inte vara med på annat än en direktsänd

intervju och sa sig dessutom inte kunna svara på verksamhetsfrågor. En intervju med denne blev därför inte meningsfull.

Även när P4 Västernorrland inte har nått den tidigare ledningen för bolaget så speglades deras perspektiv. I ett inslag som sändes den 29 april 2019 sa reportern att åtgärden att arbetsbefria de aktuella cheferna kunde vara arbetsrättsligt tveksamt.

P4 Västernorrland pratade med flera övriga anställda vid bolaget för att få en så bred bild av verksamheten som möjligt.

Granskningen har bland annat gällt huruvida bolaget följt upphandlingsreglerna. Vad gäller anmälarens invändningar om köp som inte kräver upphandlingar, till exempel polistillstånd, så fanns sådana inte med i P4 Västernorrlands sammanställning.

En annan av frågorna i granskningen har handlat om att bolaget i enlighet med bolagsordningen inte själva ska arrangera evenemang. Bolaget har benämnt sig själva som arrangörer när de skickat ut pressmeddelanden om bland annat Lyslördag och Julstaden. I P4 Västernorrlands publicering användes SM-veckan och Nationaldagen som exempel på arrangemang som genomförts. Just dessa två evenemang hade bolaget dock fått uppdraget av fullmäktige att arrangera. En rättelse sändes därför i nyhetssändningen kl. 12.30 den 24 april 2019.

Vad gäller anmälarens uppgifter om att P4 Västernorrland ”kryddat” såväl konferens- som konsultkostnader så kommer samtliga uppgifter från bolagets egen bokföring. Bolagets företrädare har fått möjlighet att bemöta uppgifterna.

I slutet av juni blev utredningen som föranletts av visselblåsningarna offentlig och den pekade på ett antal brister när det gäller arbetsmiljöarbete och upphandlingar. Utredningens slutsatser redovisades i ett inslag den 28 juni 2019.

ANMÄLARENS KOMMENTAR

Anmälaren har getts möjlighet att kommentera SR:s yttrande och anför sammanfattningsvis följande.

Det stämmer att de tre cheferna inte ville svara på frågor från reportern på P4 Västernorrlands efter att de blivit arbetsbefriade. Detta eftersom att de kände sig misstolkade och felbehandlade i rapporteringen. I inslaget den 13 juni 2019 gavs dock inte cheferna möjlighet att kommentera visselblåsarnas uttalanden. Ingen av bolagets medarbetare utöver de arbetsbefriade cheferna blev tillfrågade av P4 Västernorrland att kommentera eller figurera i något av inslagen.

Det stämmer inte att bolagets kommunikationsansvarige sagt att han inte kunde svara på verksamhetsfrågor. Han erbjöd sig svara på allt han kunde utifrån sin kunskap och kompetens. Däremot upplyste kommunikationsansvarige vid ett tillfälle reportern om aktiebolagslagen som säger att ”man som kommunalt bolag precis som förvaltningarna har skyldighet att lämna ut de handlingar journalister begär enligt förvaltningslagen, men att man i motsats till förvaltningarna inte har någon skyldighet att svara på rena verksamhetsfrågor”.

Bolaget har inte benämnt sig som arrangör i något av de pressmeddelanden som det skickat ut om Lyslördag och Julstaden sedan år 2012. Detsamma gäller samtliga pressmeddelanden om exempelvis Nationaldagen. Bolaget arrangerar inga evenemang själva. Ändå var det på just dessa felaktiga uppgifter från reportern som professorn i bolags- och börsrätt baserade sitt uttalande om brott mot bolagsordningen som kan medföra skadeståndsansvar.

Det stämmer att samtliga uppgifter om konferensen kommer från bolagets egen bokföring. Anmälaren står dock fast vid att reportern hade informerats om att arvodet inte endast gällde konferensen utan även två tidigare workshops.

I den oberoende utredning som kom i juni, och som SR hänvisar till ett flertal gånger i sitt yttrande, får kommunen skarp kritik för sitt agerande i visselblåsar-affären. Det framgår även att felaktig, ibland vilseledande information både från media och kommun har förvärrat situationen för medarbetare och avstängda chefer. En slutsats i rapporten är att ingen vidlyftig ekonomi eller representation har förekommit och inte heller någon kränkande särbehandling. Däremot slår utredaren fast att det i själva verket är behandlingen av cheferna som skulle kunna betraktas som kränkande i någon mening. Detta rapporterade inte P4 Västernorrland om trots att de har haft tillgång till rapporten.

PROGRAMFÖRETAGETS TILLÄGGSYTTRANDET

Styrelseordföranden fick bemöta de uppgifter som framkom i inslaget den 13 juni 2019. SR sökte även de chefer som senare återgick i tjänst. Det har i SR:s sändningar varit tydligt att de aktuella cheferna friades från misstankarna om kränkande särbehandling.

Bolagets kommunikationsansvarige anser att det är felaktigt att han inte kunde svara på verksamhetsfrågor. Av det mejl han bifogar framgår dock detta tydligt. Det stämmer att bolagets kommunikationsansvarige erbjöd sig att vara med i direktsändning, något SR var intresserat av. Han sa sig dock vilja undersöka saken men återkom inte. Vid kontaktförsök visade han sig inte vara i tjänst under dryga tre veckor. SR avstod då från att söka honom.

SR anser att uppgiften om bolaget som arrangör stämmer eftersom bolaget har betalat för arrangemangen eller för projektledning av dem. I många fall har

dessutom bolagets marknadschef uttalat sig om arrangemangen i media, exempelvis i Sundsvalls Tidning. Bolaget har marknadsfört evenemanget Lyslördag och står som kontaktperson för evenemanget på kommunens hemsida.

Programbolaget tillbakavisar invändningen angående rapporteringen om konsultarvodet. Enligt uppgifter från konsulten var uppdraget beställt till konferensen, varför det är korrekt att ange kostnaden för förberedande möten som en del av konferenskostnaden. Det framgår också av utredningen som kommer fram till samma summor.

Som framgår av SR:s yttrande redovisades slutsatserna av utredningen i ett inslag den 28 juni 2019 och företrädare för bolaget har fått möjlighet att bemöta allt SR sänt. Även i de fall programbolaget hänvisats till styrelseordförande söktes de arbetsbefriade cheferna under hela perioden. Som också framgått av tidigare yttrande speglades dessa chefers situation. SR har även fortsatt att söka dem för att få deras syn på hela processen.

ANMÄLARENS ANDRA KOMMENTAR

Cheferna kontaktades aldrig inför sändningen av inslaget den 13 juni 2019. Visselblåsarna fick uttala nya anklagelser och farhågor om de straff och repressalier som väntade när de frikända cheferna kom tillbaka till arbetet utan att cheferna gavs möjlighet att kommentera inslaget. Att prata med styrelseordförande var långt ifrån tillräckligt då det inte var denne som anklagades i inslaget.

I bolagets ägardirektiv står följande.

Bolaget ska främja evenemangsnärings utveckling i Sundsvalls kommun med fokus på evenemang som stödjer varumärket, men inte själv vara arrangör.

I uppdraget att ”främja varumärkesstärkande evenemang” ingår det att vara samtalspartner, ordna tidiga kundmöten, hjälpa till med pressmeddelanden och marknadsföring samt vara kommunens förlängda arm när det kommer till att svara på journalisters och allmänhetens frågor kring evenemangen. Den insats som bolaget lägger in är den arbetstid de ska och är ålagda att lägga in.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (14 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Att en part vägrar att medverka hindrar inte att ett program eller inslag sänds. Om möjligt bör i sådana fall den kritiserades uppfattning redovisas på något annat sätt.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SR ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (8 § i sändningstillståndet). Denna skyldighet innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet.

SR ska beriktiga uppgifter som förekommit i ett radioprogram när det är befogat (15 § i sändningstillståndet).

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd eller mot bestämmelsen om beriktigande på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskande inslag av detta slag ligger i linje med SR:s granskningsskyldighet. Att inslagen hade en kritisk infallsvinkel medför därför inte i sig att de strider mot kravet på opartiskhet.

Inslaget den 22 mars 2019, kl. 6.30

Det anmälaren anför om kostnader för konferenser respektive intern och extern representation medför inte att inslaget strider mot kravet på saklighet. Vidare fick bolagets vd bemöta de sakuppgifter som framkom i inslaget. Det strider därför inte heller mot kravet på opartiskhet.

Inslaget den 29 mars 2019, kl. 7.30

Den uppgift om en konsults arvode som kritiserats av anmälaren var hämtad från bolagets egen bokföring. Att reportern i inslaget inte informerade om att arvodet även hörde till två förberedande halvdagar medför inte att inslaget strider mot saklighetskravet. Företrädare för bolaget gavs möjlighet att bemöta de uppgifter som framkom i inslaget. Granskningsnämnden anser därför inte heller att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Inslagen den 4 april 2019, kl. 6.30 och 8.10

Nämnden konstaterar att det i inslagen framstod som att det aktuella bolaget i strid med bolagsordning och ägardirektiv hade arrangerat evenemang. Nämnden anser inte att SR i sina yttranden visat grund för detta. Påståendet i inslagen den 4 april 2019 kl. 6.30 och 8.10 om att bolaget varje år arrangerar evenemang för miljoner strider därför mot kravet på saklighet. Samma saklighetsfel upprepades i den rättelse som sändes den 24 april 2019. Nämnden anser därför att SR inte heller följt bestämmelsen om beriktigande.

Bolagets styrelseordförande kontaktades inför det att inslaget sändes. Vad anmälaren anför medför därför inte att inslagen strider mot kravet på opartiskhet.

Inslaget den 18 april 2019, kl. 6.30

SR har i sitt yttrande visat stöd för uppgiften att bolaget upphandlat varor och tjänster av leverantörer där det i flera fall saknats avtal. Nämnden anser därför inte att det anmälaren anför medför att inslaget strider mot kravet på saklighet i denna del. Vidare konstaterar nämnden att det i inslaget inte förekom några uppgifter om vilka utgifter som upphandlats utan avtal. Mot bakgrund av att P4 Västernorrland sökte bolagets vd för en kommentar anser nämnden inte heller att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Inslaget den 13 juni 2019, kl. 6.30

Nämnden anser att den kritik som framfördes i inslaget var av sådant slag att den krävde ett bemötande. Eftersom bolagets styrelseordförande medverkade i inslaget anser nämnden att inslaget inte strider mot kravet på opartiskhet. Att bolagets kommunikationsansvarige inte medverkade i en direktsänd intervju ändrar inte denna bedömning. Vad anmälaren i övrigt anför medför inte att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Övrigt

För programinnehåll på SR:s webbplats gäller inte något krav på opartiskhet och saklighet. Den del av anmälares kritik som endast berör sändningar på SR:s webbplats lämnas därför utan åtgärd.

Vad anmälaren i övrigt anför medför inte att inslagen strider mot de bestämmelser som gäller för sändningarna.

Detta beslut har fattats av Malin Bonthron, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Elin Ackerberg.

På granskningsnämndens vägnar

Malin Bonthron

Elin Ackerberg

Originalhandling med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.